

Etibar MURADKANLI

ÜÇ SÜNGÜ, BİR GÜLLƏ

– Muradov.

Gözləyirdi... gözləyirdi və hazır idi. Artıq dördüncü idi, ölümə dördüncü namizəd... Alnından və gicgahlarından puçurlanıb aşağı diyirlənən tər damlları sinəsinə və çiyinlərinə qonmadan addımını atdı:

– Mən!

– Silah anbarında karaul!

Bu, həmin silah anbarı idi ki, bir ay ərzində onu qoruyan üç əsgər müəmmalı şəkildə şəhadətə yetirilmiş, bir əsgər psixoloji travma almışdı. Əslində bu, heç silah anbarı da deyildi. Heç kimin bilmədiyini, daxilində nəyin olduğundan, nə işlər görüldüyündən heç kimin xəbəri olmadığı, amma son dərəcə əhəmiyyətli, strateji obyekt sayılan bu “anbar”ın mühafizəsi kifayət qədər möhkəm təşkil olunmuşdu, kifayət qədər ciddi qorunurdu. Anbara yaxınlaşmaq üçün təmas xəttindəki səngəri keçmək

lazım gəlirdi. Amma səngərdə əsgərlər gecəgündüz ayıq-sayıq keşik çəkir, düşmən diverstantının hərəkət edə biləcəyi bütün cıgır və yolları nəzarətdə saxlayırdı...

Növbənin başlamasına üç saatdan artıq vaxt qalırdı. Bu müddətdə o, xarici görünüşünü qaydaya salmalı, karaulun vəzifələrini təkrarlamaq, qalan vaxtını isə yatıb istirahət etməli idi. Əsgər Muradov karaulun tələblərinə uyğun olaraq bütün hazırlıqları gördü. Amma istirahət etmədi. Onsuz da gözünə yuxu getməyəcəkdi. Son bir ay ərzində “Silah anbarı”nda karaulda olub sağ qayıdan bir neçə əsgərlə görüşdü. “Silah anbarı”nı və onun ətrafını həmin əsgərlərin və öz yaddaşında ilişib qalan məlumatların sayəsində təxəyyülündə canlandıraraq cizgisini çəkdi. Taqım komandirinə yaxınlaşmış hər üç hadisənin baş verdiyi şəraiti dəqiqliklə təsvir etməsini xahiş etdi. Sonda

həmin obyektə karaulda olarkən qəfil yuxuya gedən, ayılarkən boğazından ilan sallandığını zənn edib sarsıntı keçirən, sonradan isə boğazından sallananın ilan deyil, ucundan avtomat süngüsü asılmış kəndir olduğunu görən əsgərlə görüşdü. Həmin əsgər hələ də hadisəni xatırlayarkən sarsıntı keçirir, yuxuya getdiyi üçün özünü bağışlaya bilmir, alçaldıldığını, ələ salındığını zənn edirdi. Bu rüsvayçılıqdan sa şəhid olan yoldaşları kimi öldürülməsinin onun üçün daha üstün olduğunu söyləyirdi...

...Üç avtomat süngüsü, bir güllə... Kəndirdən süngü keçirib boyunbağı kimi boğazından asılmış gənc bir əsgər.. Avtomat süngüsü kürəyindən saplanıb ürəyinə qədər işləyən günahsız bir gənc.. Qəlbini şah damarına qədər kəsib keçən avtomat süngüsünü qucaqlayaraq üzü üstə qarın köksünə qısılib donan yeniyetmə... "Я здесь, я везде, где бы вы ни были, я там!"- qızdırılmış metalla hər üç süngünün dəstəyinə qara hərflərlə yazılmış bu sözlə düşmən xəbərdarlığını etmişdi: "Mən buradayam, mən hər yerdəyəm, siz haradasınızsa, mən də oradayam!". Daha kəskin xəbərdarlıq isə 19 yaşlı gəncin başının arxa tərəfindən keçib alından çıxan və ağappaq qarı al qana boyayan bir avtomat gülləsi ilə edilmişdi. Gənc əsgərin cəsədi isə "Mən buradayam, mən hər yerdəyəm, siz haradasınızsa, mən də oradayam!" təhdidinin sonunda sanki nida işarəsi əvəzinə uzadılmışdı.

"Haqq gəldi, batil məhv oldu, həqiqətən, batil məhv və yox olmağa məhkumdur" ("İsra" surəsi, ayə 81) – deyər Muradov avtomatını çiyindən aşırırdı. Son təlimatını alıb xidmət yerinə yollandı...

Qar dənəcikləri küləyin qorxunc simfoniyasına dəlicəsinə rəqs edir, zülmətin bağırını ağ boya ilə fırçalayırdı. Fırtınanın amansız şillələrindən təbiətin rəngi qaçmış, sifəti buzla cilalanmışdı. Əsgər Muradovun vücudunu sarmış buz dənəcikləri bir tərpnəşi ilə qırçın-qırçın parçalanıb yerə tökülür, an keçmədən əsgər paltarları yenidən buzdan don geyinirdi.

Dayanmaq təhlükəliydi. Aramsız olaraq hərəkət etməli, bədəninin hərərətini qoruyub saxlamalı, şaxtaya təslim olmamalıydı. Üzərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirmək üçün ilk növbədə özünü qorumalı, sonra da ona əmanət edilmiş "Silah anbarı" nı mühafizə edə bilməli idi. Amma onu təkcə təbiətin amansız hücumu deyil, hər an qarşısında peyda ola biləcək, o biri əsgər yoldaşları kimi kürəyinə saplanacaq, yaxud da alnını dəlib keçəcək düşmən silahının vücudunda hiss etdiyi təması üşüdüdü. Sanki hər an düşmən diversantının ayaq səslərini eşidir, düşmən əsgərinin qoxusunu duyurdu. Karaulu təhvil alan kimi ətrafı diqqətlə nəzərdən keçirmişdi. "Silah anbarı" na yaxınlaşmaq da, oradan uzaqlaşmaq da asan deyildi. Amma düşmən əsgəri buna fürsət tapmış, yaxınlaşmış, ismarışını verib, heç nə olmayıb kimi rahatlıqla da çıxıb getmişdi. Keçilməz sədləri, donmuş qayaları düşmən necə adlaya bilmiş, hər an Azərbaycan əsgərinin nişangahında olan sahələri haradan, necə keçə bilmişdi? Əsgər Muradov özünü və ona etibar olunmuş "Silah anbarı" nı haradan və necə müdafiə etməli idi? "Mən buradayam, mən hər yerdəyəm, siz haradasınızsa, mən də oradayam!" – təhdidi bir an belə əsgər Muradovun yaddaşından silinmir, daim beynini qurcalayır, qəlbini sarmış amansız bir mərəz kimi daim ruhunu sıxırdı. Demək, hər tərəfdən, hər kəsdən, hətta ondan yüzcə addım aralıda – səngərdə mövqe tutmuş əsgərdən də qorunmalı, heç nəyə və heç kəsə etibar etməməli idi. Əgər düşmən casusu müdafiə mövqelərimizi də adlayıb keçə bilmişsə, demək, ismarışında doğruymuş. Demək, onu hər yerdə axtarmaq, hər yerdən gözləmək, ondan hər yerdə müdafiə olunmaq lazım gəlirdi...

Şəhid olmuş əsgər yoldaşları bir-bir gözlərinin önündən keçdi. Hər biri də öz parlaq təbəssümü, öz nurlu və mənəli baxışı ilə yalnız bir ismarış verdi, yalnız bir təvəqqe etdi. Əsgər Muradov yaralarından sızan qan damcılarına məhəl qoymadan təbəssümlə tələbkar

gözlərini ona zilləmiş döyüş yoldaşlarının qarşısında fərağat durdu. Dilsiz baxışlarını bəbək-lərinə zilləmiş döyüş yoldaşlarının tapşırıqla-rını yalnız başını xəfifcə endirməklə qəbul et-di. Gözündəcə donan göz yaşının acısını qəlbi-nə axıtdı...

Qaranlıq anbaan qatılaşır, zülmətə çevri-lirdi. Şaxta getdikcə kəskinləşir, təbiətin nəfə-si dərilmədən donurdu. Külək dayanmadan coşur, qar dənəcikləri durmadan uçuşurdu. Bütün bu təbiət hadisələrinin bətnindən daha dəhşətli bir vahimə boylanırdı. Arxadan gözlə-nilmədən peyda olaraq kürəyinə saplanacaq soyuq bir bıçaq, gözünə baxa-baxa aman ver-mədən alnına millənəcək isti bir güllə, boynu-nu ani bir tərpnəşlə yerindən qoparacaq qoşa pəncə, arxadan ilan kim boynuna sarılıb nəfə-si kəsilənədək boğazını sıxacaq güclü bir əlin xofu ətrafında dolaşır... Əsgər Muradov bütün bu hücumların təmasını vücudunda hiss edir, özünü dişlərini qıçayaraq hər an üstünə atıl-mağa hazır durmuş vəhşi heyvanların əhatə-sində duyurdu. Ətrafı dörd bir yandan aman-sız düşmən tərəfindən sarılmış bir cəngavər kimi gözünü belə qırpmadan rəqiblərinin bütün hərəkətlərini nəzarətdə saxlamağa çalışır, təkbaşına müdafiə olunmaq üçün döyüşə hazırlanırdı...

...İldırım kimi bir parıltı çovğunun bağırın-dan çıxıb əlindəki avtomatı sinəsinə sıxaraq yerində donan əsgərə sarı şütüdü. Əsgər ye-rindən qopub üzü üstə üstünü qar örtmüş torpağa düşdü. Qardan seçilməmək üçün baş-dan-ayağa ağ geyinmiş dörd düşmən kəşfiy-yatçısı kabus kimi qəfil peyda olaraq kürəyinə avtomat süngüsü sapladıqları əsgərə sarı ye-ridi...

– Ya Allaaaah,.. – nidası qaranlığın bağırını dəldi. Dayanmadan yağın qar çovğuna çevri-lib yenidən ayağa qalxdı. Səsin vəhmindən bir anda geri çevrilən düşmən kəşfiyyatçısı çənə-sinin altından fışılı ilə sürüşüb keçən avtomat süngüsünün buz kimi hərərətini qəlbiylə duy-du. Sinəsindən aldığı təpik zərbindən yerin-

dən yuvarlanan ikinci casus gözünü açanda yoldaşını havada fırlanıb yerə düşən gördü. Əsgər Muradov süngüsünü zərblə çiyindən aşırdığı düşmən əsgərinin sinəsinə endirdi. Dərhal da çəkib çıxardı. Üstünə sıçrayan ikinci düşmən əsgərinin bağına sapladı. Qanı sifəti-nə axan gözlənilməyən qonağın cəsədini itələ-yib üstündən kənara atdı. Sıçrayıb yerindən qalxınca aldığı təpik zərbəsindən qarın içinə yuvarlandıqdan sonra fürsət tapıb ayağa qal-xan düşmən casusuyla göz-gözə qaldı. Diver-sant hər iki əlində tutduğu avtomat süngüləri-ni havada fırlamaqla əsgər Muradovun üstünə yeridi. Muradov ani olaraq geri çəkildi. Müda-fiə mövqeyi tutaraq döyüşə hazır durdu. Di-versantın hər iki tərəfdən endirmək istədiyi qəfil zərbələri qoşa əlləri ilə cəld geri çevirərək başını qamarladı və bütün qüvvəsini top-layıb üstünə sıçradı. Başından tutub özünə tə-rəf çəkdiyi sifətinə dizi ilə güclü bir zərbə en-dirdi. Düşmən əsgəri huşsuz halda arxası üstə qarın üzərinə düşdü. Əsgər Muradov cəld bir hərəkətlə diversantı üzü üstə çevirdi. Ca-susun öz belindənəcə çəkib çıxardığı kəmər-lə əllərini arxasında bağladı. Alnının tərini buz bağlamış biləklərinin arxası ilə silib ayağa qalx-dı. Yanğın söndürmək üçün qum doldurulmuş yeşikdən qopardığı taxtalardan düzəltdiyi əs-gər maketinin yanına gəldi. Dartıb maketin kürəyinə sancılmış avtomat süngüsünü çıxar-dı. Şinelini soyundurub tələsik tərdən islan-mış əyninə geyindi, papağını başına qoydu. Avtomatını çiyinə alıb qərargaha məlumat vermək üçün qəti addımlarla telefon köşkünə tərəf yeridi...

Yarım saatdan sonra “Silah anbarı”na ya-xınlaşan hərbi maşın üç cəsəd və bir əsir za-bitlə qərargaha qayıtdı.